KOMISJA EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 2.12.2010
KOM(2010) 698 wersja ostateczna

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie wyłączenia spod zakazu stosowania kadmu baterii i akumulatorów przenośnych przeznaczonych do użytku w elektronarzędziach bezprzewodowych

zgodnie z art. 4 ust. 4 dyrektywy 2006/66/WE z dnia 6 września 2006 r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylającej dyrektywę 91/157/EWG

WPROWADZENIE

Dyrektywa w sprawie baterii (dyrektywa 2006/66/WE[1]) ma na celu poprawę efektywności środowiskowej baterii i akumulatorów oraz działań, które na wszystkich etapach ich cyklu życia podejmują wszyscy operatorzy. Ustanawia ona zasady dotyczące wprowadzania do obrotu baterii i akumulatorów oraz dotyczące zbiórki, przetwarzania, recyklingu i unieszkodliwiania zużytych baterii i akumulatorów. W szczególności ustanawia ona zakaz wprowadzania do obrotu baterii i akumulatorów zawierających rtęć i kadm.

Zakaz ten ustanawia określone progi. Jednocześnie w odniesieniu do tego zakazu ustanowiono szereg wyłączeń. Jednym z nich jest ustanowione w art. 4 ust. 3 lit. c) dyrektywy wyłączenie spod zakazu stosowania kadmu baterii i akumulatorów przenośnych przeznaczonych do użytku w elektronarzędziach bezprzewodowych. To właśnie wyłączenie jest przedmiotem niniejszego sprawozdania. Przykładami elektronarzędzi bezprzewodowych są używane przez konsumentów i specjalistów narzędzia do toczenia, frezowania, szlifowania, rozdrabniania, piłowania, cięcia, ścinania, wiercenia, przebijania otworów, wykrawania, uderzania młotkiem, nitowania, śrubowania, polerowania lub podobnej obróbki drewna, metalu i innych materiałów, lub do koszenia, cięcia i innych prac ogrodowych.

Art. 4 ust. 4 dyrektywy zobowiązuje Komisję do dokonania przeglądu wyłączenia przyznanego na mocy art. 4 ust. 3 lit. c) oraz do przedstawienia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdania do dnia 26 września 2010 r. Sprawozdaniu temu mają towarzyszyć odpowiednie wnioski mające na względzie zakaz stosowania kadmu w bateriach i akumulatorach, jeżeli Komisja uzna to za właściwe. W niniejszym sprawozdaniu termin „baterie" jest używany dla określenia zarówno przenośnych baterii, jak i akumulatorów.

INFORMACJE ZEBRANE W CELU DOKONIANIA OCENY WYŁĄCZENIA

W ramach przygotowania ewentualnych wniosków legislacyjnych dotyczących wyłączenia Komisja zebrała materiały na temat zalet i wad możliwych opcji politycznych, w tym na temat ich skutków gospodarczych, społecznych i środowiskowych, zgodnie ze swoimi wytycznymi dotyczącymi oceny skutków[2].

W 2003 r. Komisja opublikowała „Ocenę skutków wybranych wariantów polityki dla potrzeb przeglądu dyrektywy w sprawie baterii"[3], wykonaną przez firmę Bio Intelligence Service w celu przygotowania przeglądu starej dyrektywy w sprawie baterii (dyrektywy 91/157/EWG, następnie uchylonej dyrektywą 2006/66/WE). Eksperci stwierdzili, że w przypadku przenośnych baterii niklowo-kadmowych i związanych z nimi zagrożeń lokalnych, nie można na podstawie kalkulacji danych czynników ryzyka wykluczyć zasadności zakazu stosowania kadmu. Jednak w momencie publikacji tego dokumentu nie było realnej alternatywy dla baterii niklowo-kadmowych stosowanych w elektronarzędziach bezprzewodowych. Wysokie wskaźniki poziomu zbiórki i recyklingu przenośnych baterii niklowo-kadmowych, oraz egzekwowanie obowiązujących przepisów regulujących pracę spalarni i wysypisk, zostały uznane za kolejne ważne czynniki ograniczające lokalne zagrożenie.

---

1 Dz.U. L 266 z 26.9.2006, s. 1. Dyrektywa ostatnio zmieniona dyrektywą 2008/103/WE (*Dz.U. L 327 z 5.12.2008, s. 7-8*).

2 Zob. http://ec.europa.eu/governance/impact/commission_guidelines/docs/iag_2009_en.pdf.

3 Zob. http://ec.europa.eu/environment/waste/batteries/pdf/eia_batteries_final.pdf.

Od 2006 r., kiedy to została przyjęta dyrektywa, pojawił się szereg nowych informacji, szczególnie od momentu opublikowania unijnego sprawozdania z oceny ryzyka (RAR, 2008 r.), badania zatytułowanego „Cadmium in power tool batteries" (*Kadm w bateriach do elektronarzędzi*) opracowanego przez szwedzką Agencję Ochrony Środowiska (2009 r.) oraz zamówionego przez Komisję w 2009 r. szczegółowego badania, które miało na celu podsumowanie i dokonanie oceny wszystkich dostępnych informacji.

W 2008 r. Komisja opublikowała sprawozdanie z oceny skutków[4] dotyczące ryzyka, jakie dla ludzkiego zdrowia i środowiska stanowią substancje zawierające kadm (tzn. kadm – metal i tlenek kadmu). W sprawozdaniu stwierdzono, że w Unii Europejskiej kadm jest stosowany głównie w produkcji baterii niklowo-kadmowych. Ocena ryzyka wykazała konieczność ustanowienia dalszych określonych środków, które ograniczą ryzyko, jakie dla pracowników i środowiska stanowi narażenie na kadm. Jednak w sprawozdaniu z oceny ryzyka, podobnie jak w powiązanej z nim strategii ograniczania ryzyka stwarzanego przez kadm, przyjętej przez Komisję w 2008 r.[5], nie stwierdzono potrzeby ustanowienia dalszych środków w celu ograniczenia potencjalnego ryzyka związanego z wprowadzaniem do obrotu, użytkowaniem, recyklingiem i składowaniem baterii niklowo-kadmowych.

W 2009 r. szwedzka Agencja Ochrony Środowiska opublikowała sprawozdanie pt. „Cadmium in power tool batteries – The possibility and consequences of the ban" (*Kadm w bateriach do elektronarzędzi – możliwy zakaz i jego konsekwencje*)[6]. W sprawozdaniu stwierdzono, że istnieje możliwość zastąpienia baterii niklowo-kadmowych w elektronarzędziach. W szczególności w przypadku jednej z alternatywnych technologii – baterii litowo-jonowych – prace postępowały niezwykle szybko w ostatnich latach. Wszystkie rodzaje baterii, opracowane z zastosowaniem różnych technologii, mają zalety i wady. Obecnie baterie litowo-jonowe i wodorkowo-niklowe stanowią w pełni konkurencyjną alternatywę dla baterii niklowo-kadmowych, zarówno pod względem ceny jak i efektywności.

W 2009 r. Komisja zamówiła badanie kompleksowe na potrzeby przeglądu wyłączenia. Badanie zostało opublikowane na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej ds. Środowiska[7] w marcu 2010 r. Celem badania było przeprowadzenie oceny dostępnych danych i informacji oraz zidentyfikowanie pozostałych problemów związanych z przeglądem wyłączenia i przedstawienie ich rozwiązań. Zgodnie z dostępnymi danymi zastąpienie baterii niklowo-kadmowych przez baterie litowo-jonowe i wodorkowo-niklowe jest obecnie technicznie możliwe, z wyjątkiem pewnych sytuacji, w których temperatura opada poniżej 0°C.

Zleceniobiorcy podjęli próbę skalkulowania skutków gospodarczych i społecznych ewentualnego zakazu obejmującego elektronarzędzia bezprzewodowe, lecz napotkali duże trudności przy szacowaniu korzyści dla zdrowia i środowiska. Uwzględniając jedynie dobrze uzasadnione roczne koszty i korzyści, szacuje się, że korzyści będą niemal równe kosztom. Dostępne obecnie dane są zbyt niepewne, aby możliwe było oszacowanie ewentualnych

---

4 Zob. unijne sprawozdanie z oceny skutków dotyczące kadmu i tlenku kadmu na następującej stronie internetowej: http://ecb.jrc.ec.europa.eu/DOCUMENTS/Existing-Chemicals/RISK_ASSESSMENT/REPORT/cdmetalreport303.pdf.

5 Zob. komunikat Komisji w wprawie oceny ryzyka i strategii ograniczenia ryzyka stwarzanego przez substancje: kadm-metal i tlenek kadmu na poniższej stronie internetowej: http://ecb.jrc.ec.europa.eu/DOCUMENTS/Existing-Chemicals/RISK_ASSESSMENT/OJ_RECOMMENDATION/ojrec7440439.pdf.

6 Zob. http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/978-91-620-5901-9.pdf.

7 Badanie wykonane przez ESWI (2010) dostępne na stronie: http://ec.europa.eu/environment/waste/batteries/pdf/cadmium_report.pdf.

korzyści dla zdrowia i środowiska. Nie opracowano jeszcze porównawczej oceny cyklu życia trzech głównych technologii produkcji baterii omawianych tutaj, a jest ona niezbędna w celu dokonania kompleksowej analizy kosztów i korzyści dla potrzeb przeglądu wyłączenia.

PRZEPROWADZONE PRZEZ KOMISJĘ KONSULTACJE Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI

Komisja przeprowadziła internetowe konsultacje z zainteresowanymi stronami w dniach od 10 marca do 10 maja 2010 r., w oparciu o opublikowane kompleksowe badanie. Zaproszono zainteresowane strony do wyrażenia opinii na temat skutków środowiskowych, społecznych i gospodarczych ewentualnego przyszłego zakazu stosowania kadmu w przenośnych bateriach i akumulatorach przeznaczonych do użytku w elektronarzędziach bezprzewodowych. Poproszono je także o przedstawienie dodatkowych uwag, oraz technicznych i naukowych dowodów w odniesieniu do wyłączenia.

Niektóre z zainteresowanych stron opowiedziały się za wycofaniem wyłączenia spod zakazu stosowania baterii niklowo-kadmowych w bezprzewodowych elektronarzędziach, ponieważ uznały koszty gospodarcze za minimalne, a korzyści dla środowiska za znaczne w perspektywie długoterminowej. Inne opowiedziały się przeciwko wycofaniu wyłączenia spod zakazu i podkreśliły fakt, że dostępne dane na temat gospodarczych, środowiskowych i społecznych skutków nie uzasadniają wycofania. W ujęciu ogólnym konsultacje z zainteresowanymi stronami potwierdziły konieczność dokonania porównawczej oceny cyklu życia, aby możliwe było rzetelne przeprowadzenie analizy kosztów i korzyści. Streszczenie uwag otrzymanych od zainteresowanych stron jest dostępne na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej ds. Środowiska[8].

PODSUMOWANIE

Art. 4 ust. 4 dyrektywy zobowiązuje Komisję do dokonania przeglądu wyłączenia przyznanego na mocy art. 4 ust. 3 lit. c) oraz do przedstawienia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdania do dnia 26 września 2010 r. Sprawozdaniu temu mają towarzyszyć odpowiednie wnioski mające na względzie zakaz stosowania kadmu w bateriach i akumulatorach, jeżeli Komisja uzna to za właściwe.

W wyniku badania przeprowadzonego na zlecenie Komisji w 2003 r. uznano, że nie było w owym czasie realnej alternatywy dla wyłączenia spod zakazu. Od tamtej pory pojawił się szereg nowych informacji, w tym informacje zawarte w nowym sprawozdaniu z oceny ryzyka, w badaniu opracowanym przez szwedzką Agencję Ochrony Środowiska oraz badaniu wykonanym dla Komisji a mającym na celu podsumowanie wszystkich dostępnych informacji. Obecnie baterie litowo-jonowe i wodorkowo-niklowe stanowią w pełni konkurencyjną alternatywę dla baterii niklowo-kadmowych, pomimo pewnych wad. Jest możliwe, że wycofanie wyłączenia spod zakazu przyniosłoby znaczne korzyści dla środowiska i zdrowia, jednak ocena tych korzyści jest wysoce niepewna. W chwili obecnej nie można wykazać, że korzyści wycofania wyłączenia spod zakazu wyraźnie przewyższyłyby koszty.

[8] Wyniki konsultacji z zainteresowanymi stronami: http://ec.europa.eu/environment/consultations/batteries_en.htm.

W wyniku przeprowadzonych badań i dyskusji z zainteresowanymi stronami nie uzyskano istotnych porównawczych danych dotyczących skutków stosowania obecnie dostępnych rodzajów baterii w elektronarzędziach bezprzewodowych. Jedynie porównawcza ocena cyklu życia trzech głównych rozwiązań alternatywnych może stanowić podstawę rzetelnej oceny skutków wyłączenia i rozwiać obecne wątpliwości.

Komisja uznaje zatem, że w tych okolicznościach przedstawianie wniosku o wycofanie wyłączenia elektronarzędzi bezprzewodowych spod zakazu stosowania kadmu w bateriach i akumulatorach nie jest uzasadnione. Aby możliwe było przedstawienie jakiegokolwiek wniosku legislacyjnego w tej sprawie, w oparciu o ocenę skutków zgodnie z polityką Komisji, konieczne byłoby zebranie porównawczych danych technicznych i naukowych na temat kosztów i korzyści wynikających ze stosowania kadmu i substancji alternatywnych w przenośnych bateriach i akumulatorach do użytku w elektronarzędziach bezprzewodowych. Z tego względu Komisja zamówi analizę porównawczą cyklu życia, dzięki której zebrane zostaną tego rodzaju informacje, nie tylko w oparciu o już istniejące opracowania naukowe. Informacje te zostaną poddane wzajemnej ocenie, zgodnie z normami jakości pracy naukowej. Dopiero w oparciu o te informacje oraz zgodnie z art. 4 ust. 4 dyrektywy w sprawie baterii (dyrektywy 2006/66/WE), Komisja, jeżeli uzna za stosowne, przedstawi wnioski legislacyjne w celu zakazania stosowania kadmu w bateriach i akumulatorach do użytku w bezprzewodowych elektronarzędziach w drodze wycofania obowiązującego wyłączenia.